

Sak 1/25 Fordeling av midler til ulike typer forebyggende og konfliktdempende tiltak i 2025 i region 3 Oppland

Vedlegg:

- [Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak \(FKT-forskriften\) - Lovdata](#)
- Søknader FKT region 3

Øvrig bakgrunnsmateriale:

- Forvaltningsplan for rovvilt i region 3
- Brev fra Miljødirektoratet av 04.03.2025 med planleggingsrammer for regionale rovviltnemnder 2025.

Planleggingsrammer:

- **Kap. 1420 post 73**

Miljødirektoratet har i brev av 4. mars 2025 fastsatt planleggingsrammer for de regionale rovviltnemndene. For region 3 er det fastsatt en ramme på kr. 5 000 000 til forebyggende og konfliktdempende tiltak. Midlene skal nyttes til forebyggende tiltak i husdyrhold og tamreindrift, og til konfliktdempende tiltak rettet mot kommuner og lokalsamfunn. Direktoratet ber nemndene legge den regionale forvaltningsplanen for rovvilt til grunn ved behandlingen. Tilskuddsmidlene skal benyttes til å støtte opp under den todelte målsetningen og redusere konflikter mellom rovdyr og beitedyr. En skal derfor være tilbakeholden med å støtte tiltak som stimulerer til økt antall beitedyr i rovviltprioriterte områder.

Miljødirektoratet vil holde av en mindre pott til akutte tiltak, men påpeker at nemnda selv bør sette av en reserve for akutte tiltak.

- **Kap. 1420 post 21**

Denne posten skal nyttes til tjenestekjøp og forskningsaktivitet, herunder utredningsoppdrag som bidrar til utvikling og iverksetting av effektive forebyggende tiltak. På denne posten føres også lønn og kostnader for sekretariatet, drift av nemnda, kostnader knyttet til Statsforvalterens beredskapsordninger samt kjøp av tjenester. For region 3 er det avsatt en ramme på kr. 850 000 til tjenestekjøp, og en ramme på kr. 685 000 til drift av nemnd og sekretariat.

Bakgrunn

Søknader om midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak skal behandles etter "Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak" fastsatt av Klima- og miljødepartementet den 12. desember 2024.

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinje ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd (...). Statsforvalteren viser til at tiltaket/tiltakene er rettet mot hold av beitedyr, og anser at tiltakene ikke direkte berører naturmangfoldet, eller berører dette på en negativ måte. Prinsippene i naturmangfoldloven er derfor ikke vurdert nærmere.

Søknader om midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak i 2025

Det er så langt (04.04.2025) innkommet 31 (19 i 2024) søknader om midler til forebyggende tiltak mot rovviltskader i 2025. I tillegg kommer søknader for tilskudd til kommunale skadefellingslag.

Til nå er det kommet inn 15 søknader på midler til konfliktdempende tiltak for 2025. 5 organisasjoner eller kommuner har søkt på midler til tiltak som skal øke kunnskapsgrunnlaget. Flere av disse forskningsbaserte søknadene er aktuelle å finansiere over post 1420.21 Kjøp av tjenester.

I en del søknader er det ikke oppgitt konkrete søknadsbeløp for hele eller deler av søknaden. Samlet søknadsbeløp lar seg derfor ikke tallfeste eksakt. Liste over innkomne søknader følger vedlagt. Det kan fortsatt komme inn flere søknader, og Statsforvalteren vil så langt mulig også ta disse opp til behandling.

Oversikt over omsøkte beløp post 1420.73 forebyggende og konfliktdempende tiltak	
Direkte forebyggende tiltak (FT)	1 419 881 kr
Forebyggende tiltak i komb. med direkte FT	2 204 620 kr
Andre FT (radiobjeller, beredskapsareal, etc)	1 576 572 kr
Konfliktdempende tiltak	1 292 394 kr
Økt kunnskapsgrunnlag	3 344 250 kr
Sum tilskuddssøknader	9 837 717 kr

I tillegg til de foreliggende søknader og prosjekter må nemnda også vurdere behovet for å avsette midler til gjennomføring av skadefellingsforsøk, samt behovet for å gjennomføre akutte tiltak gjennom beitesesongen.

Anslått behov for midler til gjennomføring av skadefellingsforsøk	1 000 000 kr
Anslått behov for midler som avsettes til akutte tiltak gjennom beitesesongen	500 000 kr

Forslag til strategier for fordeling av midler til forebyggende tiltak og konfliktdempende tiltak i 2025

Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak legger rammene for fordeling av FKT- midler. Videre har *Forvaltningsplan for rovvilt i region 3 Oppland* (s.38) 13 punkt som nemnda mener bør legges til grunn for tildeling av midler.

Sekretariatet anbefaler at nemnda viderefører de langsiktige strategiene som har ligget til grunn de senere år ved fordeling av midler. Det har de siste årene vært stor pågang av søknader, og det vil være behov for å prioritere mellom søkerne.

Miljødirektoratet fastsatte i 2023 reviderte felles nasjonale satser for tidlig sankning av sau og bruk av hjemmebeite, jf. Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak § 10; [Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak \(FKT-forskriften\) - Lovdata](#). Denne forskriftsendringen innebærer at satsen for tidlig nedsanking av sau øker fra kr. 7 til kr. 12 per dyr per dag, noe som har stor innvirkning på budsjettet til rovviltregion 3.

Sekretariatets vurdering og innstilling til sak 1/25 Fordeling av midler til ulike typer forebyggende og konfliktdempende tiltak.

Vurdering av ulike typer forebyggende tiltak som finansieres over kap. 1420 post 73 og kap. 1420.21.

Akutte tiltak

Under akutte tiltak føres flere ulike tiltak som er aktuelle å iverksette ved akutte skadesituasjoner, som forsinket slipp på beite, akutt tidlig sanking og akutt hjemmebeite. I forbindelse med pågående skadesituasjoner kan det gis tilskudd til ekstraordinært tilsyn i beiteområdet for å kartlegge situasjonen. Behovet for akutte tiltak vil variere mye fra år til år.

Tidlig nedsanking av sau utgjør en betydelig del av de innkomne søknadene. Budsjettet er begrenset, så for å sikre at vi kan prioritere tidlig nedsanking i de områdene som er mest utsatt for tap under kommende beitesesong. Vi vil kun tildele midler til tidlig nedsanking i akutte tilfeller, samtidig er det flere beitelag som har planlagt tidligsank denne beitesesongen, og derfor foreslår vi en reduksjon i denne potten for i år. Sekretariatet mener at de viktigste kriteriene for prioritering vil være områdets sone i forvaltningsplanen, tap i årets beitesesong, skadebildet de senere årene og om tidlig nedsanking er gjennomført tidligere år.

Sekretariatet anbefaler at det settes av kr 500 000 som beredskap til akutte tiltak.

Forberedt tidlig sanking

Forberedt tidlig sanking er et viktig tiltak i områder med gjentakende skader forårsaket av jerv, da skadene tiltar utover høsten. Forberedt tidlig sanking er et godt virkemiddel for å redusere skadeomfanget. I år har vi fått inn flere søknader for forberedt tidlig sanking. Dermed mener sekretariatet at det bør settes av en betydelig del av budsjettet til dette. Akutt tidlig nedsanking blir årlig brukt, men dette tiltaket gir ikke beitebrukerne en økonomisk sikkerhet. Forberedt tidlig sanking gir også beitebrukerne mer tid til å planlegge gjennom beitesesongen. Miljødirektoratet har fastsatt en nasjonal sats for tidlig nedsanking på kr. 12 pr dyr og dag.

Sekretariatet anbefaler at det settes av en ramme på kr 700 000 til forberedt tidlig sanking.

Beiting på inngjerdet areal (hjemmebeite)

Hjemmebeite er et effektivt tiltak som skiller beitedyr og rovvilt i tid og rom. Tiltaket kan være et alternativ for å hindre at enkeltbrukere slutter med sau, og kan i enkelte områder bidra til å holde dyrka mark i hevd og ivareta det bygdenære kulturlandskapet. Hjemmebeite er et lite utbredt tiltak i region 3, men flere beitebrukere vurderer dette tiltaket nå.

Sekretariatet anser at de viktigste kriteriene for hvem som kan prioriteres vil være sone i forvaltningsplanen, samt skadebildet i området.

Basert på søknadsomfang og den nasjonale fastsatte satsen på kr 13 pr dyr og dag i 100 dager, foreslås en ramme til hjemmebeite på kr 130 000.

Kortvarig intensivt tilsyn ved akutte rovdyrskader

Kortvarig intensivt tilsyn ved akutte rovdyrskader er et tiltak for raskt å avdekke skadeomfanget i en besetning. Dette tilsynet skal gi en umiddelbar oversikt over tap og skade, slik at nødvendige tiltak kan iverksettes raskt. Midlene til dette tilsynet skal utelukkende brukes til å kartlegge skadesituasjonen og ikke til å dekke andre merkostnader som følge av rovviltangrep.

I de mest tapsutsatte områdene har det tidligere blitt gitt tilsagn om midler til kortvarig intensivt tilsyn ved akutte rovdyrskader i forkant av beitesesongen. I år gis det ikke tilsagn før beitesesongen. Ved behov for akutte midler, skal Statsforvalteren varsles før søknad sendes via elektronisk søknadssenter.

Sekretariatet for rovviltnemnda i region 3 – Saksframlegg

Sekretariatet anbefaler at det settes av kr 300 000 til kortvarig intensivt tilsyn ved akutte rovdyrskader.

Utvidet tilsyn i kombinasjon med kadaverhund

Utvidet tilsyn er et tiltak som mange beitelag og brukere søker på. Søknadsomfanget for året overstiger kr 2 000 000. Tiltaket kan virke konfliktdempende og bidra til å oppdage rovviltangrep tidligere, men den direkte skadeforebyggende effekten er begrenset. Tiltaket må behandles i tråd med § 5 nr. 2 bokstav b i forskriften, hvor det presiseres at det ikke kan gis tilskudd til tilsyn alene, men skal kombineres med andre, forebyggende tiltak.

Sekretariatet foreslår å sette av kr 700 000 til utvidet tilsyn i kombinasjon med kadaverhund.

Tekniske tiltak

Det mest aktuelle tekniske tiltaket er radiobjeller.

I budsjettet nå på vårsesongen foreslår vi derfor at det avsettes kr 600 000 til tekniske tiltak, noe som er en reduksjon i forhold til tidligere bevilgninger. Dette skyldes i all hovedsak budsjettssituasjonen, og at det er nødvendig og prioriterer tiltak som i større grad har dokumentert tapsreducerende effekt, som akutt tidlig nedsanking av sau.

Som tidligere år kan det også i år bli aktuelt å tildele midler mot slutten av året til tekniske tiltak, dersom det viser seg at det ikke var nødvendig med så mye akutte midler som det ble budsjettet med.

Konfliktdempende tiltak

Det er innkommet flere søknader som Statsforvalteren har ført under konfliktdempende tiltak. Statsforvalteren anser at flere av søknadene om midler til konfliktdempende tiltak er svært gode prosjekter.

Sekretariatet foreslår en ramme på kr 300 000 til konfliktdempende tiltak.

Tapsavklaringsprosjekter

Statsforvalteren foreslår at tapsavklaringsprosjektene videreføres ytterligere ett år. Sekretariatet foreslår en ramme på kr 350 000 til tapsavklaringsprosjekter. Miljødirektoratet har igangsatt et eget prosjekt som skal bidra til å avklare tapsårsaker i områder med jerv. Dette prosjektet skal gjennomføres i Nord-Gudbrandsdalen innenfor jerveprioritert område. Direktoratet har derfor holdt igjen 5 millioner nasjonalt til å gjennomføre til dette prosjektet.

Forskning og utvikling

Statsforvalteren har de siste årene innvilget tilskudd til enkelte forskningsprosjekter som FoU-prosjekter NINA har søkt om tilskudd til prosjektene «Scandlynx – oppfølging av gauper med radiosender», samt «Scandcam – gauperegistreringer med viltkameraer», i samarbeid med OJFF». I år prioriterer de å gjennomføre Scandcam-prosjektet i region 5, og har dermed ikke søkt om midler til tilskudd fra region 3.

Sekretariatet foreslår at mye av disse forskningsprosjektene blir lagt på vent til hovedparten av beitesesongen er gjennomført. Ofte vil det da være mulig å flytte ubrukte midler fra andre poster. I tillegg er det aktuelt å vurdere disse prosjektene under kap. 1420 post 21 (kjøp av tjenester).

Sekretariatet anbefaler at det settes av kr 320 000 til FoU-tiltak, og at en avventer endelig behandling av noen av disse søknadene til etter beitesesongen.

Fellingsvederlag

Utbetaling av vederlag til kommunale fellingslag gjøres med hjemmel i rovviltforskriften § 9 a, som lyder:

Sekretariatet for rovviltnemnda i region 3 – Saksframlegg

”Der forsøk på skadefelling utføres av kommunalt/interkommunalt oppnevnt fellingslag, kan kommunen utbetale godtgjøring til fellingslaget for den tid som er benyttet til fellingsforsøk. Deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. § 15.

Utbetalingen skjer på grunnlag av satser fastsatt av Miljøverndepartementet samt rapport fra fellingsleder om fellingsforsøket og den tid som er benyttet. Utbetalingen må ikke overskride de rammer som fremgår av Statsforvalterens vedtak om felling. Statsforvalteren yter etter søknad tilskudd til kommunen til dekning av godtgjøring utbetalt etter vilkårene over.”

Beløpene som går med til kompensasjon for gjennomføring av fellingsforsøk varierer svært mye fra år til år. Ut fra historiske erfaringer anbefaler sekretariatet at det i 2025 settes av en ramme for godtgjøring til fellingslagene på kr 1 000 000.

Andre tiltak

Det kan forekomme mindre prosjekter og tiltak som er viktig å kunne imøtekomme med midler. Som for eksempel beredskapsarealer og kurs for kadaverhund.

Sekretariatet anbefaler at det settes av kr. 100 000.

Vurdering av tiltak som finansieres over Kap. 1420 post 21

I tillegg til ordinære kjøp av tjenester inngår også kostnader knyttet til vakttelefon-tjenesten og økt kapasitet i sekretariatet i denne posten. Enkelte søknader på midler til FoU-prosjekter og konfliktdependente tiltak kan være like naturlig å dekke over posten til kjøp av tjenester, i den grad det finnes rom for det. I 2024 var forbruket over posten på kr 799 430.

Sekretariatets innstilling til vedtak for sak 1/25 Fordeling av midler til ulike typer forebyggende og konfliktdempende tiltak:

Rettslig grunnlag:

Saken er behandlet etter 'Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak' fastsatt av Klima- og miljødepartementet den 12. desember 2024. I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinje ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd (...). Rovviltnemnda viser til at tiltaket/tiltakene er rettet mot hold av beitedyr, og anser at tiltakene ikke direkte berører naturmangfoldet, eller berører dette på en negativ måte. Prinsippene i nml. §§ 8-12 er derfor ikke vurdert nærmere.

Begrunnelse for vedtaket:

Rovviltnemnda i region 3 mener at å sikre minst mulig tap av husdyr og tamrein til rovvilt har høyest prioritet ved fordeling av midler. Tiltak som er effektive mht. å redusere tap må prioriteres på bekostning av tiltak som har usikker eller liten dokumentert skadeforebyggende effekt.

Tilskuddsmidlene må benyttes kostnadseffektivt, og det må settes av tilstrekkelig med beredskapsmidler til gjennomføring av akutte forebyggende tiltak.

Vedtak:

Den regionale rovviltnemnda i region 3 fordeler budsjetttrammen på følgende ulike typer forebyggende og konfliktdempende tiltak:

Kap. 1420 post 73, Forebyggende tiltak	Budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Utbetalt 2024	Budsjett 2025
Ekstraordinært tilsyn	200 000	400 000	372 066	300 000
Akutte tiltak	1 300 000	500 000	454 484	500 000
Forberedt tidlig sanking	200 000	200 000	235 236	700 000
Utvidet tilsyn i komb. m tidl. sanking	550 000	550 000	610 000	700 000
Hjemmebeite	0	0	0	130 000
Tekniske tiltak	600 000	800 000	800 000	600 000
Tapsavklaring	200 000	310 000	305 000	350 000
Konfliktdempende tiltak	150 000	350 000	378 000	300 000
Forskning, utvikling, evaluering	200 000	290 000	210 000	320 000
Fellingsvederlag	1 000 000	1 000 000	1 039 755	1 000 000
Andre tiltak	100 000	100 000	50 000	100 000
Sum	4 500 000	4 500 000	4 454 541	5 000 000
Kap. 1420 post 21, Spesielle driftsutgifter			Budsjett 2025	
FoU-prosjekter				
<i>Sum:</i>			850 000	

Sekretariatet kan i samråd med lederen av nemnda foreta omdisponeringer mellom tiltakstypene. Omdisponering av beløp på mer enn kr 750 000 forutsetter nytt vedtak i nemnda. Justeringer på under kr 300 000 kan gjøres av sekretariatet med orientering til nemnda i etterkant.

Statsforvalteren skal legge føringene i forvaltningsplanen for rovvilt til grunn ved vedtak og tilsagn.

Budsjettfordelingen er ikke et enkeltvedtak etter forvaltningsloven, og kan ikke påklages.

Sekretariatet for rovviltnemnda i region 3 – Saksframlegg

Vedlegg:

NAVN	J.NR.	ANT. SAU	Tidlig sankning	Beredskapsarealer	Planlagt utvida tilsyn/kadaverhund tilsyn	Akutt tilsyn	Tekniske tiltak	Prosjekter	FoU	Konfliktdepemde	Andre tiltak
	antall:		12								
Søker:	55	116921	1 288 841	358 802	2 204 620	140 000	619 310	0	3 344 250	20 000	589 500
Vågå avløysarlag	25/1272	16 900			200 000						
Russdalen beitelag	25/1272	1 253	192 000								
Vestsida beitelag, Ringeby	25/1629	4 066		1	35 000						
Lesja beitesamlag	25/1797	16 458	270 000		200 000		200 000			20 000	10 000
Brekkom fellesdrift	25/1923	2 539		65 800	131 250						
Østkjølen og Vuludalen beitelag	25/1969	5 026	1	1	131 250						
Toten III Sau og Geit beitelag	25/2062	3 484					100 000				114 000
Leinbakken beitelag	25/2088	530			70 000						
Fåvang gjeterlag	25/2091	3 900		20 000	30 000						
Sørdorp beitelag	25/2087	2 025			52 500						
Nordre Land avløserlag	25/2145	268					64 310				
Øyer beite- og gjeterlag	25/2148	5 900			237 250						
Bergsgrenda beitelag	25/2128	1 500			31 120						
Kolbu sau og geit	25/2126	3 848					105 000				72 000
Kvikne og Sorperoa	25/2127	2 385			63 000						
Lom kommune	25/2113	6 800		50 000	180 000	25 000					
Skjåk kommune	25/2157	4 800	495 840	50 000	200 000	75 000	150 000				186 500
Nordsinni østås beitelag	25/2161	1 016									30 000
Vekkom saugjeterlag	25/2163	3 009		73 000	78 750						
Østre Toten saubeitelag	25/2167	3 279									22 000
Skåbu beitelag	25/2177	670			70 000						
Vang kommune	25/2179	7 310			40 000						10 000
Kvam østside beitelag	25/2209	3 076	261 000		112 000						
Oppland sau og geit	25/2228										25 000
Dovre vestsida beitelag	25/2238	3 562	70 000		90 000						80 000
Ramshytta gjeterlag	25/2248	5 000		20 000	90 000						40 000
Storhøliseter beitelag	25/2252	550			24 500						
Kvam vestsida beitelag	25/2250	2 110		80 000	70 000						
Skogseter beitelag	25/2254	457			33 000						
Breistulen beitelag	25/2262	2 000			35 000						
Einbuggdalen sankarlag	25/2659	3 200				40 000					
Konfliktdepemde tiltak					30 000					1 202 394	
Øystre Slidre kommune	25/659									35 000	
Norske kadaverhunder	25/714									20 000	
Kistefos Skogtjenester	25/785									120 000	
Gjøvik kommune	25/816									177 000	
Nordre Land kommune	25/1034									115 000	
Vågå avløysarlag SA	25/1273				30 000						
NJFF-Oppland	25/1271									38 000	
Turid Hovland	25/1395										40 000
NJFF - Oppland	25/1387									335 000	
Turid Hovland	25/1601									247 394	
Nord-Fron kommune	25/1987									30 000	
Nordsinni østås beitelag	25/2162									30 000	
Landbrukets fagråd Hadeland	25/2164									31 000	
Vang kommune	25/2181									15 000	
Leppdalen beitelag	25/2258									9 000	
Økt kunnskapsgrunnlag											
NINA - Villreinn i Snøhetta/Knutshø	25/1598								400 000		
NINA - Jervpredasjo på villrein	25/1597								215 000		
Vågå avløysarlag	25/2160								229 250		
Skjåk kommune	25/2165								400 000		
Oppland radiobjøllelag	25/2168								2 000 000		
UiO - Jerv på tvers	25/2612								100 000		
Kjøp av tjenester											
Turid Hovland - Sporhund	25/1601									247 394	
UiO - Jerv på tvers	25/2612									100 000	
NINA - Scandlynx	25/1577									300 000	